

Heston/Díaz de Vivar

Fotogramas de *El Cid*

JOAQUIM VENTURA

Charlton Heston como El Cid. Peñíscola, lugar da rodaxe do film. Abaixo: Sphía Loren como Dña. Ximena.

Se botamos un repaso á historia española, considerado este concepto no seu máis amplo sentido, apenas atoparemos feitos que merecesen a atención de Hollywood. O grave, se seguimos a referirnos aos acontecementos dos últimos catro séculos, é que non hai sucesos históricos que fosen capaces de despertar dito interese, se facemos excepción da Guerra Civil de 1936-1939 e dos sanfermines. En definitiva, por razóns que non imos analizar agora, pero que son sabidas por calquera mínima mente formada, España non contou na historia do mundo desde as guerras napoleónicas.

Incluso cando Hollywood situou unha acción cinematográfica en España, o país resultante era irreconecible as máis das veces. Un exemplo: en *Fiesta* (1956) adaptación da novela de Ernest Hemingway *The Sun also Rises*.

dirixida por Henry King, con Tyrone Power, Errol Flynn e Ava Gardner os protagonistas da fita non pisaron chan navarro e a acción transcorre nunha Pamplona absolutamente falsa (Tyrone Power fixo de toreiro en *Blood and Sand* (1941), de R. Mamoulian, baseada na novela de Blas de Albornoz *Sangre y arena*).

E outro exemplo non hollywoodense: cando Woody Allen rodou *Vicky Cristina Barcelona* (2008), altera os ambientes locais (sitúa unha universidade no hospital de Sant Pau) ata deixar unha cidade con dal absoluto imposibilidade.

O único feito histórico español considerado recentemente polo cinema americano foi a aventura de descubrimento de América coa película *Cristóbal Colón* (1992), de John Glen, con Marlon Brando, Tom Selleck, Rachel Ward e Benicio del Toro. Temos que ir, entón, cincuenta anos atrás

para darnos coa única presenza histórica española en Hollywood: *El Cid* (1961), dirixida por Anthony Mann, con Charlton Heston e Sophia Loren nos papeis protagonistas.

Unha película feita en España e con ambientación críble. A xénese de *El Cid* temos que procurala en dúas circunstancias: a primeira, o produtor, Samuel Bronston. Nacido como Bronshtein na actual

Moldavia, e de orixes xudías, chegou a Hollywood antes da Segunda Guerra Mundial. En 1943 montou a súa produtora e especializouse en superproduccións de carácter épico. En 1959 comezou a traballar en España, nuns estudos que fundou en Las Rozas coa intención de facer un Hollywood á española. A primeira película foi *John Paul Jones* (1959), á que seguirían *Rei de reis* (1961) e *El*

Cid. Despois viñeron *55 días en Pekín* (1963) e *A caída do Imperio Romano* (1964), que supuxo a ruína de Bronston.

A segunda circunstancia foi a presenza dun director de oficio como era Anthony Mann. Casado daquela con Sara Montiel, despois de ser despedido da rodaxe de *Espartaco* quixo dirixir en España. A iso, sumar a banda sonora de Miklós Rózsa e a filma-

Cada xeración fai a súa particular lectura do pasado. E nos casos de conflito, cada unha das partes contendentes analiza o que sucedeu desde puntos de vista que raramente son, xa non coincidentes, senón aproximados. E iso vale para os feitos recentes —os fillos necesitan reinterpretar o que protagonizaron os pais—, tamén podemos aplicalo ao pasado lonxano.

E no caso da vida de Rui Díaz de Vivar, a aparición do leonesismo político matiza a visión castellanista do papel do heroe e do rei Afonso VI. Cando o seu irmán Sancho II de Castela o venceu e asediou Zamora, conta a lenda que un nobre leonés, Bellido Dolfos, simulou que trocara de bando e coa ex-

clusa de descubrir un punto feble para o asalto á cidade, asasinouno.

Cando a coroa de León pasou a Afonso VI, Rui Díaz esixiulle xura-

da Lealdade, en defensa do papel do nobre leonés.

A película de *El Cid* respectou o relato lendario recollido no *Cantar de Mio Cid*; unha das pasaxes máis cinematográficas é, sen dúbida, o ataque dos condes de Carrión ás fillas de Rui Díaz. Para esa acción hai dúas vilas que reivindicar sen o marco: Castillejo de Robledo, en terras sorianas do Douro, e Robledo de Corpes, na serra de Guadalupe.

O cantar deixa ben claro que se trataría da primeira vila, pola proximidade a San Esteban de Gormaz e a Berlanga. Eu tamén apostaría por Castillejo, nin que sexa polos seus viños e pola igrexa da Asunción, de decoración insólita.

Relecturas da Historia

mento de que non tivera a ver co asasinato do seu irmán. A morte de Sancho II foi considerada felonía pola posterior historiografía castelá e así o punto do magnicidio foi chamado Porta da Traición. Porén, hai pouco as autoridades zamoranas trocáronlle o nome polo de Porta